

אוצר הליכות

פורים המשולש - תשפ"ה

על פי פסקי מרנא "השבט-הלוי" זצוק"ל
שנאמרים בביהמ"ד "שבט הלוי" אחוזת ברכפלד - מודיעין עילית
ע"י הרב אלטר אליהו מרמורשטיין שליט"א
ראש כולל ישועות יעקב ומח"ס המינים המהודרים

פורים המשולש

תקנת הז"ל

א. תיקנו מרדכי ואסתר את ימי הפורים ביום י"ד באדר, ונקרא פורים דפרזים [פרוז לשון פתוח]. ובעדים המוקפות חומה מימות יהושע בן נון, וכן בעידן שושן הברדה, קבעו ליום ט"ו באדר, ונקרא פורים דמוקפים.
ב. בשנה שחל ט"ו באדר בשבת, גזרו חז"ל שלא לקרוא את המגילה בשבת, שמא ילך אצל חכם בכדי ללמוד איך לקרוא או לשמוע, ויטלטל המגילה ד' אמות ברה"ר, אלא יקדימו את קריאתה ליום ו'. וכן דין מתנות לאביונים הוא ביום י"ד, במקומות אלו יום הפורים נחגג על פני שלשה ימים, ונקרא שמו בשם "פורים המשולש", מקרא מגילה ומתנות לאביונים בי"ד, הזכרת ועל הניסים, וקריאת פורים בשבת. משלוח מנות וסעודת פורים בט"ו.

מנהג מהצית השקל

א. נוהגים לתת קודם תפילת המנחה של תענית אסתר^[1], מחצית מן המטבע הקבוע באותו מקום ובאותו זמן, זכר למחצית השקל שהיו נותנים באדר (רמ"א סי' תרצ"ד ס"א, משנ"ב סק"ד).
ב. נותנים ג' מטבעות הנקראות חצי באותו מקום^[2] מאחר שנזכר בתורה ג' פעמים "תרומה" (רמ"א סי' תרצ"ד ס"א).
ג. יאמר שנותן "זכר למחצית השקל", ולא יאמר שנותן "מחצית השקל", שלא יראה כמפריש שקלים בזמן הזה^[3] (לוח ארץ ישראל).
ד. אין ליתן את המטבעות (של זכר למחצית השקל) ממעות מעשר (של"ה, באר היטב סק"ב).
ה. יש אומרים^[4] שהחוב הוא רק מבין עשרים שנה ומעלה, ויש אומרים^[5] דמבין י"ג שנה ומעלה שהוא בכלל איש חייב במחצית השקל, והמנהג ליתן אפילו בעד בניו הקטנים. ומחמירים לתת גם עבור הנשים (שו"ת שבה"ל ח"ז סי' קפ"ג). וכן בעד עוברים (משנ"ב סק"ה). וכל קטן שהתחיל אביו לתת בשבילו, שוב אינו פוסק (רמ"א סי' תרצ"ד ס"א, משנ"ב סק"ה).

תפילת מעריב

א. בתפילת ערבית המנהג להכריז לפני שמו"ע לומר על הניסים (עיין במג"א סי' רל"ו סק"א ויד אפרים שכ"כ אבודרהם), וכן נהגו אצל מרנא השבט הלוי זצ"ל (הליכות שבט הלוי ת' ערבית). ואומרים אותו בשמו"ע בברכת מודים, ואם שכח אין מחזירין אותו^[6] (סי' תרצ"ג ס"ב). ובני המוקפים אין אומרים על הניסים ביום קריאת המגילה. [ראוי להכריז קודם התפילה שאין אומרים].

[1] רמ"א סי' תרצ"ד ס"א, ופמ"ג א"א סק"ב, ועיין קיצוש"ע סי' קמ"א ס"ה, ופסקי חת"ס. כתב בספר קב הישר (פ' צ"ו ז"ל): "וכל מי שצריך רחמים על איזה דבר יקח פנאי לעצמו ביום תענית אסתר ויאמר מזמור כ"ב בתהילים... ואח"כ ישפוך שיחו לפני ה' ויבקש בקשתו, ויזכיר זכות מרדכי ואסתר, אשר בזכותם ייעתר לו הקב"ה ויפתח לו שערי רחמים, ותקובל תפילתו ברצון", עכ"ל.

[2] היות והנתינה היא זכר למחצית השקל, שניתן בזמן שבת המקדש היה קיים - יש שנהגו לתת מטבע מחצית מכסף טהור (בארה"ב היה בעבר מטבע חצי דולר מכסף טהור). בקופות צדקה שיש בהם ג' מטבעות כסף, אופן הנתינה הוא שנותן לקופת הצדקה ג' חצאי שקלים וע"י זה קונה את מטבעות הכסף ונותנם לקופה. כתב הביאור ל: "וכל זה מי שעזרו הקדוש ברוך הוא שיכול ליתן חצי רובל כסף אחד זכר למחצית השקל וג' חצאי פוליש גדול לענין מה שכתוב בפרשה ג' פעמים תרומה וכה"א האחרון שכתב רמ"א אשרי וטוב לו", עכ"ל (סי' תרצ"ד ד"ה ויש ליתן). וע"ע בלוח דבר בעתו בעניין זה. בספר מבית לוי כתב שבשנים שמטבע המחצית לא היה חשוב בא"י הורה מרנא שבט הלוי זצ"ל שמטבע של חמש שקל ג"כ ניתן לחשבו כמחצית ממטבע של עשר שקל אף שאינו נקרא בפני האנשים חצי.

[3] המטבעות שמפרישים נותנים אותם לעניים (קיצוש"ע סי' קמ"א ס"ה, וכן במסכת סופרים פכ"א ה"ד לגיוסת הגר"א שם). ובמהרי"ל כתב שנותנים מחצית השקל לסייע בו לעולים לארץ ישראל לשם שמים (שלמי תורה סי' כ"ו). ובכף החיים סי' תרצ"ד סק"ב כ' שבארץ ישראל יש נוהגים לתת אותם לגבאים להוצאות בית הכנסת זכר למקדש עכ"ל.

[4] דעת ר"ע מברטנורא.

[5] התוספות יו"ט.

[6] אם נזכר באותה ברכה, כל זמן שלא אמר ה' חזור. ואם נזכר אחר שאמר ה', יאמר דרך בקשה אחר אלוקי נצור קודם יהיו לרצון השני "הרחמן הוא יעשה לנו ניסים ונפלאות כשם

גליון זה מוקדש לטובת נשמת רבינו הגדול שר התורה

מודי ורבי פאר הדור מרנא רבי שמריהו יוסף חיים בן מרנא רבי יעקב ישראל זצוק"ל

עלה לגני מרומים ט"ו אדר תשפ"ה

נדבת ידידנו עוז מקורבם וחביבם של מרנא ורבנן זצ"ל ויבלחט"א

הגאון רבי ישראל תנחום דרדק שליט"א

מקורבו ואשר זכה לקריבה וחביבות יתרה אצל מרנא שר התורה זצוק"ל

ב. אחר שמו"ע אומר הש"ץ קדיש שלם עם תתקבל (משנ"ב סי' תרצ"ג סק"א).

ג. קוראין את המגילה ומברכין לפנייה שלוש ברכות, ולאחריה מברכין 'הרב את ריבנו'^[7], ואומרים 'אשר הניא' [ובשחרית אין אומרים אותו], (סי' תרצ"ב ס"א). ואומרים ואתה קדוש, קדיש תתקבל ועלינו לשבח^[8] (משנ"ב סי' תרצ"ג סק"א), וזה"ה בני המוקפים.

קריאת המגילה

א. הדרים בערים המוקפות חומה מימות יהושע בן נון שתמיד קוראים בט"ו באדר [מוקפים], בשנה זו קוראים המגילה ככל הערים שאינם מוקפות חומה ביום י"ד אדר - ביום שישי [פרוזים]. ונחלקו הפוסקים האם הוי כקריאה בזמנה: דעת ה'משנ"ב' דהוי כקריאה שלא בזמנה ואין קורין אותה אלא בציבור^[9]. ואם קורא אותה ביחיד מחמת אונס או חולי^[10] יקרא בלא ברכה. אולם דעת ה'חזו"א' והשבט הלוי' דנקראת קריאה בזמנה ואף אם אין עשרה אפשר לקרוא ולברך^[11].

ב. נשים הדרות בערים המוקפות חומה, יתאמצו בשנה זו ביתר שאת ללכת לביהכנ"ס לקריאת המגילה, כדי שישמעו קריאת המגילה בציבור כדין קריאה שלא בזמנה וכדעת משנ"ב הנ"ל, ואם אינה יכולה ללכת לביהכנ"ס, תקרא בביתה ותנהג כנ"ל.

ב. בן מוקף חומה הקורא את המגילה בעיר פרוזה, יש מי שסובר שבשעת הצורך אינו צריך לקרוא בעשרה דווקא^[12].

ליל פורים

א. ישמח וירבה קצת בסעודה בליל פורים לכבוד פורים. וכן נהג מרנא השבט הלוי זצ"ל. ומ"מ אינו יוצא בזה ידי חובת סעודת פורים^[13].

ב. יש שאין אוכלין בשר בלילה כדי שלא יטעו שהוא סעודת פורים, ועניין זה תלוי לפי מנהג המקום (ל' שעה"צ סי' תרצ"ה סק"ב בשם הכל בו).

ג. יש אומרים שיש לאכול זרעונים בליל פורים, זכר לזרעונים שאכלו דניאל וחבריו בבבל^[14] (רמ"א סי' תרצ"ה ס"ב ומשנ"ב סק"ו),^[15] נהגו הגר"מ פיינשטיין זצ"ל והגרש"ז אויערבך זצ"ל לאכול ארבעס [חומוס] בליל פורים (ישמח ישראל להגר"י דרדק שליט"א הל' פורים עמוד' ע"ח).

ד. בברכת מעין שלש אין מזכירין של פורים^[16].

תפילת שחרית

א. משכימים לבית המדרש^[17] (מג"א, משנ"ב סי' תרצ"ג סק"ו).

ב. בחזרת הש"ץ אומרים קרוב"ץ (ש"ע סי' תרצ"ב סק"ז). ואצל בני המוקפים רבים נוהגים לאומרו ביום קריאת המגילה^[18].

ג. בשני ימי הפורים אין קורין את הלל וכן אין אומרים יעלה ויבא, ולא תחנון ולא למנצח ולא א"א (ש"ע סי' תרצ"ג ס"ג).

ד. בערים המוקפות חומה, גם ביום ט"ז אדר אין אומרים בו תחנון ולא למנצח (הגר"ח זוננפלד זצ"ל, כף החיים סי' תרפ"ח סקמ"ז).

ה. בערי הפרוזות נחלקו הפוסקים האם לומר תחנון בט"ז אדר^[19]: דעת מרנא השבט הלוי זצ"ל שצריך לומר, אולם אלו הנוסעים לעיה"ק ירושלים לא יאמרו (שבה"ל פורים). ודעת הגרש"ז אויערבך זצ"ל דלא יאמרו בכל ארץ ישראל (הליכות שלמה פ' כ"א ס"ח). ביאר הגר"ש

שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, בימי מרדכי וכו' (ש"ע סי' תרפ"ב משנ"ב סק"ד).

[7] ודווקא בציבור, אבל ביחיד לא יברך אחריה.

[8] משנ"ב סי' תרצ"ג סק"א. נחלקו הפוסקים האם לומר קדיש תתקבל, ובלוח א"י כתב שלא לומר תתקבל. ודעת אליה רבה לומר, וכן פסק מרנא השבט הלוי (הרב א"י גולדשטיין ז"ל).

[9] אם אינו יכול לבוא לשמוע בציבור, עדיין יש באפשרותו לשמוע בעל קווא הקורא לעשרה דרך חלון וכדומה והוי כשומע בציבור. ונ"מ למי שצריך בידוד, לבני המוקפים שצריכים לכתחילה לשמוע בציבור. ביה"ל ד"ה צריך. סי' תר"צ.

[10] או הנמצא בבידוד מחמת חשש חולי.

[11] משנ"ב סי' תר"צ סק"א, ביה"ל ד"ה צריך. אבל דעת החזו"א (סי' קנ"ה סק"ב), ושלמת חיים (סי' ש"א) והגרש"ז אויערבך זצ"ל (הליכות שלמה פ' כ"א ס"ד), שזהו זמנם, וכן ביאר מרנא השבט הלוי זצ"ל שזהו זמנם, משום שמתקני תקנת הקריאה ידעו שיש אופנים שיחול בשבת ולא יקרא בו וקבעו דבאופן כזה יקראו בע"ש, א"כ זהו זמנו, עיי"ש שבה"ל - פורים עמוד' צב. ובחזו"א הנ"ל ביאר דס"ל, דמה שנאמר בגמ' לגבי קריאה שלא בזמנה הכוונה הוא רק לשאר הימים שהתירו לקרות המגילה, כגון י"א, י"ב וי"ג. אבל י"ד וט"ו ודאי הוי קריאה בזמנה, ועוד התייר לברך ע"פ הרמ"א ס"ז דלאחר שקראו עשרה באותה עיר יכול לקרות אפילו לכתחילה ביחיד, עיי"ש עוד.

[12] הגר"ש דבליצקי זצ"ל ספר הפורים עמוד' רמ"ב. ובמחלוקת פוסקים זו, יש עוד נפק"מ - האם מוקף יכול להוציא פרוז ב"ד לכתחילה, לדעת המשנ"ב לכאורה אין יכול להוציא דהרי אצלו הוא קריאה שלא בזמנה, אבל לדעת שבט הלוי יכול להוציא.

[13] סי' תרצ"ה ס"א, שבה"ל פורים. לבני המוקפים לא ראיתי שכתבו להרבות קצת בסעודה ליל י"ד. עיין בס' משך חכמה (אסתר ט לא) דס"ל שזמן הסעודה בשנה זו במוצאי שבת.

[14] וגם אסתר אכלה זרעונים כדאמרינן במ' מגילה (י"ג ע"א) 'וישנה לטוב' שהאכילה זרעונים, משנ"ב סק"ב.

[15] בני המוקפים יאכלו בליל י"ד הגר"ש דבליצקי זצ"ל פורים משולש פ"ב ס"ד.

[16] ש"ע סי' ר"ח ס' י"ב, משנ"ב סי' תרפ"ב סק"ב. הטעם שאין מזכיר פורים, מבואר בדברי הלבוש, כיון דעל הניסים הוא הודאה ראוי להזכירו בהודאה, דהיינו בתפלה במודים קודם ועל כולם, ובבהמ"ז קודם ועל הכל דשם מזכירים הודאה, משא"כ בברכה א' מעין ג' שאין בה הודאה שראוי לסמוך לה הודאה דעל הניסים, כ"א במה שאומר ונודה לך על הארץ כו', ושם אין ראוי להפסיק שיהיה מעין חתימה סמוך לחתימה. והלחם חמודות כתב הטעם, כיון שלא מציינו להזכיר מעין המאורע כ"א בירושלמי, ושם לא הזכיר חנוכה ופורים, ואפשר הטעם כיון שלא הוזכרו בתורה, עכ"ל (מחצה"ש סי' ר"ח סק"ח).

[17] יום הפורים הוא אחד מחמשת השכמות, וכתב במחצית השקל שטעם ההשכמה הוא משום ריבוי מצוות היום. בתפילת שחרית יתעטף בטלית של שבת (סי' הפורים, נטעי גבריא) ונלע"ד הטעם ע"פ קיצושו"ע סי' קמ"א ס"ד, דלכבוד המגילה יש ללבוש בגדי שבת. וש"ד בס' דרכי חיים ושולם אות תתמ"ב, שהרה"ק ממונקאטש זצ"ל נהג הכי. וכן נהג מרנא השבט הלוי זצ"ל, לוח שבה"ל.

[18] מבית לוי, הגר"ש דבליצקי זצ"ל. ודעת המנחת יצחק והגר"ד גולדשטיין זצ"ל, והגר"צ מהר"ם דושינסקיא זצ"ל גאב"ד י-ם, שהקהל יאמר והחזן יתנוק. פורים המשולש, נטעי גבריא.

[19] בלוח א"י (הגרי"ט) כתב שבערים הישנות בא"י שהם ספק מוקף חומה מימות יהושע: טבריה, לוד, חברון, יפו, צפת, חיפה, באר שבע, עכו, שכם ועזה, שאר מצוות היום - משתנה ומשלוש מנות יעשו גם ביום א'. ולא יאמרו תחנון ולמנצח. יעוין בשעה"צ סי' קל"א סק"ו. בספק בתחנון שומעים להקל.

דבליצקי זצ"ל, שאין אומרים בארץ ישראל משום כבוד ירושלים (פורים המשולש). בעיר בני ברק, דעת הקהילות יעקב זצ"ל ובנו הגר"ח קניבסקי זצ"ל דלא יאמרו תחנון, מפני שהעיר מחוברת ליפו, שהיא ספק מוקפת חומה מימות יהושע בן נון, ואף שחייבים בסעודה ותו לא, מ"מ הסעודה מדין משתה שמחה ופטר מתחנון (ארחות רבינו ח"ג ע' לה).

ו. אמירת למנצח יענך ה' בערי הפרזות, דעת הגר"ש דבליצקי זצ"ל דלא יאמרו בכל ארץ ישראל (פורים המשולש פ"ד א). אולם דעת הקהילות יעקב זצ"ל ובנו הגר"ח קניבסקי זצ"ל, שרק בבני ברק לא יאמרו מהטעם שכתבנו לעיל (ארחות רבינו ח"ג עמ' לה).

ז. אין חולצים התפילין עד אחר קריאת המגילה, דדרשינן במגילה ויקר אלו תפילין (משנ"ב סי' תרצ"ג סק"ז).

מצות היום

- א. מתנות לאביונים: מצות מתנות לאביונים זמנה ביום שקוראים בו את המגילה מפני שעניניהם של עניים נשואות למקרא מגילה ולכן מצות מתנות לאביונים הוא ביום שישי (גמ' מגילה דף ד; שו"ע סי' תרפ"ח ס"ו).
- ב. משלוח מנות: מצות משלוח מנות ביום ולא בלילה^[20]. ובני המוקפים יקיימוהו ביום א' - ט"ז אדר^[21].
- ג. סעודת פורים: בערב שבת קודש ליושבי ערי הפרזות, לדעת הרמ"א יעשו הסעודה בשחרית^[22], וכתב המשנ"ב (סי' תרצ"ה סק"י) שלכתחילה קודם חצות. וכך הקפיד מרנא השבט-הלוי זצ"ל (הגר"מ שטיין שליט"א).
- ד. והמיקל להתחיל עד שעה עשירית לא הפסיד, כדכתב היד אפרים. ואם לא הספיק, בדיעבד מ"מ יכול לאכול אף סמוך לשבת (משנ"ב סי' רמ"ט סק"ג). ועין בסי' רל"ב סק"ל, שלפני סעודה גדולה צריך להתפלל מנחה, ובשעת הדחק אפשר להקל^[23].
- ה. מוקף שבא להשתתף בסעודת פורים אצל בני הפרזים יכול לאכול עמהם, ואע"פ שהוא ער"ש (יעוין סי' רמ"ט ס"ב) מ"מ מותר דהויא ימי משתה ושמחה (הגר"ש הכהן גרוס שליט"א).
- ו. בני המוקפים עושים הסעודה ביום א' - ט"ז אדר^[24] (סי' תרפ"ח ס"ו).

ערב שבת

- א. נטילת ציפורנים לכבוד שבת או חציצה מותר (שו"ת דברי מלכיאל ח"ה ס' רל"ז) ועדיף ביום רביעי.
- ב. תספורת לצורך לכבוד שבת מותר (הגריש"א זצ"ל מובא באגרת הפורים ועיין בכף החיים סי' תרצ"ו סק"א).
- ג. יסיר הצבע מעל פניו שצבעו לשמחת פורים קודם השבת. ואם שכח אם בו ציור מותר להסיר בשבת (ארחות שבת פט"ו סג"ט).
- ד. בערב שבת קודם כניסת השבת, יזהר לפשפש בבגדיו להוציא את דברי המוקצה האסורים בשבת (שו"ע סי' רנ"ב ס"ז). וכ"כ בבתי הכנסת מצוי מעות על שלחנות ועל בימת ספרי התורה יזהרו להסירם מבעוד יום.

שבת קודש ט"ו באדר

- א. מי שהיה שיכור ולא התפלל בליל שבת וכן לא שמע קידוש בליל שבת, אסור לו לטעום כלום ולא לשתות^[25] עד שיקדש, אפילו קודם תפילת שחרית (שו"ת האלף לך שלמה קכא). ולאחר התפילה יקדש ברכת הגפן, וברוך אתה ה'... אשר קידשנו במצותיו ורצה בנו וכו' (ברכת הקידוש של ליל שבת בלבד). ואינו אומר ויכלו (שו"ע סי' רע"א ס"ח).
- ב. בני המוקפים אומרים בו על הניסים, בתפילות ובברכת המזון (שו"ע סי' תרפ"ח ס"ו).
- ג. ומוציאים ב' ס"ת, באחד קוראים פ' השבוע (פיתשא) ובשני קוראים 'ויבא עמלק'. ומפטירים כה אמר ה' צבאות פקדתי (הפטרות שבת זכור).
- ד. לבני הפרזים הוא שבת הפסקה ומוציאים ס"ת אחד, וקוראים ומפטירים בסדר השבוע (שו"ע סי' תרפ"ח ס"ו).
- ה. אין אומרים אב הרחמים לאחר קריאת התורה, ואין אומרים צדקתך במנחה (פרי מגדים סי' רפ"ד, א"א סק"ח. סי' רצ"ב ס"ב).

[20] שו"ע סי' תרצ"ה ס"ד. קיבל שבת מבעוד יום וזכר שלא קיים מצות משלוח מנות או שאר מצות היום - יקיים מצות היום אע"פ שקיבל שבת, ומתנות לאביונים יתן שווה כסף שאינו מוקצה. ול"ה כתרתי דסתרי 'דומיא דשופר דמותר' (סי' ת"ד ט"ז סק"ג), ואינו דומה למקבל שבת וזכר שלא התפלל מנחה, דאסור להתפלל (סי' רס"ג ס"ט) שביאר הגאון ר"מ סירוטה שליט"א, מפני שתפילת מנחה עושה יום חול נגד קבלת שבת שקיבל על עצמו.

[21] עיין משנ"ב סק"ח ובישעה"צ סק"ל לקיים משלוח מנות גם בשבת. ועיין בכף החיים סק"ח בשם כמה פוסקים וחזו"א סי' קנ"ה סוף סק"א לקיים מצות משלוח מנות בערב שבת ב"ד.

[22] ובמשנ"ב סק"י מבאר דלכתחילה קודם חצות היום משום כבוד השבת, ועיין ביד אפרים שכתב קודם שעה עשירית, וכ"כ בשו"ע ר"מ ט"ו ס"ז. סיפר מרנא השבט הלוי זצ"ל להגאון הגדול רש"ז אולמן זצ"ל, שפעם היה אצל מהרי"ץ דושינסקיא זצ"ל בפורים שחל בעש"ק, והגיע ביום הפורים בבוקר, ושאלו מתי מתכוון [המהרי"ץ] לאכול סעודת פורים, ואמר לו שכבר סעד סעודת פורים, וזה היה בערך בשעה 10:30 - 10 בבוקר. בעניין פורס מפה ומקדש - לכתחילה לא יעשו כן. שבה"ל-פורים. ואם עשה כן, אומר בברכת המזון רצה ואינו אומר ועל הניסים, משנ"ב סי' תרצ"ה סקט"ו, קצות השלחן סי' מ"ז סק"ב.

[23] שלענין תפילת מנחה יש לסמוך בשעת הדחק על כרוז המבשר את כניסת השבת. שמעתי ממו"ר הגאון הגדול ר"מ שטרן שליט"א.

[24] עיין במשנ"ב סי' תרפ"ח סק"ז ושעה"צ סק"ל לעשות הסעודה בשבת.

[25] עיין בספר תורת היולדת פל"ט ס' ב' בשם ס' שערי דעה ח"ב ת' ב', דמתיר לשתות מים.

ו. ביום השבת^[26] שואלין ודורשין בהלכות פורים כדי לזכור עניין היום (משנ"ב סי' תרפ"ח סקט"ז). וכן מצוה להתחיל ללמוד הלכות פסח ביום הפורים עצמו שהוא שלושים יום קודם החג (משנ"ב סי' תכ"ט סק"ב).

כלים המצורפים למשלוזי מצות

- א. המוסיף כלי חדש במשלוח מנות לא יטבילנו הנותן אלא המקבל. ואם לא ידע הנותן והטבילו, יודיע למקבל שיטבילם שוב בלא ברכה^[27] (י"ד סי' ק"ב ס"ח, ט"ז סק"י, ש"ך סקט"ז, שו"ת מנחת יצחק ח"ח סי' ע', ומבית לוי, טבילת כלים - כהן).
- ב. ועצה למי שרוצה לתת כלי חדש, שיקנה קודם את הכלי למקבל על ידי אדם אחר ואז יטבילו^[28], או ישתמש בכלי לאחר הטבילה לפני הנתינה^[29].
- ג. אך כלי שנותן בו מאכל, והאוכל מונח ומוכן לאכילה בכלי, כגון עיצובי פירות בכלי, או דג, או בקבוק ליין, יכול הנותן לטבול את הכלי בברכה^[30].
- ד. וכן צריך לטבול את הפקק או המכסה של הכלי^[31]. ואם טובל רק את הפקק לבדו, לגבי הברכה ישאל לחכם.

הרואה מקום המקדש או כותל המערבי

א. פרוז [שאינן פורים אצלן] שהגיע לכותל המערבי ביום ט"ז, או שרואה מקום המקדש ביום זה, היות שבעיה"ק ירושלים ת"ו הוא יום הפורים, אזי אפילו שלא ראה את מקום המקדש או כותל המערבי שלושים יום, אין צריך לקרוע^[32].

אָבֵל רח"ל

א. אָבֵל רח"ל [בתוך י"ב חודש על אביו או על אמו, או תוך ל' על שאר קרובים] אין מתפלל לפני העמוד ביום הפורים^[33] (ביאור"ל סי' קל"ב קונטרס מאמר קדישין). לבני המוקפים אין מתפלל לפני העמוד, וביום ט"ז לפרושים במקום שאומרים למנצח ה' אָבֵל רח"ל יעגך מתפלל לפני העמוד (פוסקים).

פורים המשולש יחול בפעם הבאה בשנת תת"ה הבעל"ט,

יה"ד שכל לומדי ועצי החיים של "אוצר הליכות"

יזכו לחוג שוב פורים המשולש בירושלים הבנויה.

- [26] עיין הערה 23 וכתב הגרי"ח זוננפלד זצ"ל הל' לפורים המשולש להרבות במאכלים ויין בשבת לצאת ידי חובת סעודת פורים. עיין בס' משך חכמה (אסתר ט לא) דס"ל שזמן הסעודה בשנה זו במוצאי שבת.
- [27] יש סוברים שכלי המיועד למתנה אינו נחשב "כלי סחורה" וחייב טבילה והנותן יטבילם (שמעתי מהגאון הגדול רמ"ש קליין שליט"א). והגרי"א דינר שליט"א אמר בשם החזו"א - שהמוכר כלים, בשעת הדחק יכול לטבול קודם מכירה. ועיין שו"ת משנה הלכות ח"ב סי' ל"א.
- [28] ועיין עוד בס' טבילת כלים-כהן פ"ח ה' בשם הגר"ש ז"ל אויערבך זצ"ל, דגם אם יזכה לחבירו לא מהני, דיש לחשוש שכבר יש לו כלי כזה או שמא ירצה בסוג אחר ויחזור וימכרו לאחר, וכיון שכן נמצא דעדיין חל על זה שם כלי סעודה.
- [29] תשובות והנהגות ח"א סי' תנ"ב, שו"ת אמרי יעקב ח"ב סי' נ"ז.
- [30] משום דכבר משתמש בו והוי כלי סעודה.
- [31] שמעתי ממו"ר הגאון הגדול ר"מ שטרן שליט"א.
- [32] אף דבמת לו מת רח"ל דואי דקורעין אף בפורים, מ"מ לענין אבילות ישנה נוהגין שלא לקרוע מפני שהן ימי שמחה. ושמעתי מהגאון הגדול רש"א שטרן שליט"א דנראה דגם פרוז אינו קורע בט"ז כשרואה מקום המקדש כמנהג המקום. ועיין בשו"ת בצל החכמה ח"ה סי' י"ב, שהעיד על גדולי וחכמי ירושלים שאין קורעים על ראית מקום המקדש ביום הפורים ועיי"ש.
- [33] במשנ"ב (סי' תקפ"א סק"ז) כ' גבי הימים שיש בהם הלל, דמוותר להתפלל שחרית אם אחר כך יאמר הלל. והגר"א (מובא בעליות אליהו) לא הניח להתפלל שחרית. ומ"מ ההכרעה ע"פ המשנ"ב בס' קל"ב ק' במאמר קדישין, שכתב דבימים שאין אומרים בהם למנצח וקל ארך אפים אין לאבל להתפלל לפני העמוד.

לעילוי נשמות הרה"ח הזקאק שרנא בן ר' אברהם שמוחה פריילוך זצ"ל נלב"ע ו' אדר"א תשפ"ד תלמוד יח"ל ז"מ	לעילוי נשמות המקובל רבי הנינא הכהן בן הרב מרדכי משה זצ"ל קרפמן נלב"ע י"ב אדר	למטבת נשמות הרה"ק רבי אברהם מנחם בן הרה"ק יהודה משה זצ"ל בעל "אמרי מנחם" מאלכסנדר נלב"ע י"ז אדר תשס"ה הונצח ע"י ידידו הרה"ח יהודה משה מקובר שיחי	משורה תרשין עצם לאחד שנים של הרצאת הגיליונות אוצר הלכות י"ל ספר אוצר הליכות המאגד בתוכו כל הלכות והליכות המועדים בשפה ברורה ומאידת עיניים להשיג בטלפון : 052-7140520
לעילוי נשמות הגה"צ רבי יעקב בן ציון בן הרב נחמן זצ"ל נלב"ע כ' אדר תשנ"ב והרבנית מרת נעשה בת הרב חיים רוטנר נלב"ע ח"י א"י תשע"ז הונצח ע"י נכדם ידידו הרה"ח ישראל לייפער שיחי	לעילוי נשמות ר' משה בן ר' תנחום פרנק ז"ל אורית בת ר' יצחק צבי ע"ה שלום בן עירית להעלחה בכל העניינים	לעילוי נשמות הרה"ר אריה בן ר' אבינועם ז"ל גור אריה נלב"ע י' אדר תשע"ז נרבת בנו ידידו הרה"ח יהודה משה שיחי	לעילוי נשמות מרת מלכה מליה ע"ה בת ר' עזריאל אלטר זצ"ל נלב"ע ט"ו אדר נרבת נכדה ידידו הרה"ח דוד וכהלדר שיחי
נודב לזיכוי הרבים לרפואת הילדה חנה בת נחמה דבורה בתושחי	נודב לזיכוי הרבים לזכות שרה בת מויבע לזיווג הגון בקרוב	לעילוי נשמות מרת מאטיל דבורה ע"ה בת הרה"ק יעקב יצחק זצ"ל נלב"ע ע"ח"י אדר"א תשס"ח	

יוצא לאור ע"י מכון "אוצר הלכות"
להארות והערות ניתן להתקשר
בשעות הערב 053-3144016
דוא"ל: A303570102@gmail.com

ניתן לתרום לזיכוי הרבים בעמדות נדרים פלוס "כולל" - והערב נא" (לציון עמוד אוצר הלכות)